

Posudek školitele dizertační práce Lucie Váchové *Sociální témata v projektech českého konceptuálního a akčního umění (do konce 80. let do současnosti)*, Praha 2015

Doktorandka pracovala na dizertaci se zřejmým zaujetím, standardně absolvovala nezbytné zkoušky a odevzdala písemné práce. Studium začala 1. 10. 2007, od začátku byla v kombinovaném studiu, státní doktorskou zkoušku složila 1.9. 2012. Studium přerušene neměla, zkoušky skládala v termínech dle plánu. Pokračovala ve studiu bez přerušeni i poté, co byla vázána mateřskými povinnostmi.

Váchová vypracovala velmi hutnou a objemnou práci, která zásadně sleduje různé podoby „sociálního“ v umění posledních třiceti let. Značná chronologická i tematická porce je rozdělena do přehledných kapitol, které vystihují klíčové problémy českého konceptuálního a akčního umění a jejich důraz na sociální aspekty. Tak se objevují témata jako mateřství, rodina, vyloučení, diskriminování, chudoba, národnostní menšiny, sexuální orientace, gender, vztah k historii až k analýze mocenských strategií v působení institucí a k otázkám role ženy v současné společnosti. Váchová probírá každou část velmi zhuštěně a podrobně, jednak ukazuje příklady z českého prostředí, místy naopak dodává evropský nebo světový kontext. V některých případech ovšem spíše nadbytečně, zde by přišlo vhod krácení textu. Za pozitivum je možné považovat hodnotové vyzdvížení vrcholných výkonů v rámci daného tématu nebo problému, v případě vztahu k mateřství zejména tvorbu Lenky Klodové, jinde Kateřiny Šedé. Právě u Šedé si ovšem doktorandka uvědomuje další aspekt jejích projektů jako formu terapie.

Zatímco v některých kapitolách se objevují souvislosti s řadou jmen zahraničních umělců, což má občas enumerativní a čistě kvantifikační význam, chybí někdy souvislosti teoretické či metodologické. Tak část Rodinné archívy (s. 74) by si zaslouhovala zařadit do kontextu „archívní“ horečky dle projektu kurátora Okwui Enwezora z roku 2008. V některých případech by stálo za to myšlenkově dovést některé zajímavé aluze, například v případě Mileny Dopitové skladba současných DJ, kteří využili hudebních motivů dvou skladatelů umučených v Osvětími v kombinaci s Hitlerovými projevy (s. 104). Zde by stálo za to ukázat, do jaké míry české současné umění akceptovalo další horečku, a sice „holocaustu“,¹ a jak s ní pracovali/nepracovali v kontrastu např. s tvorbou Z.

¹ Srov výstavu *Black Milk – Holocaust in Contemporary Art*, Museum of Contemporary Art, Roskilde, 2014.

Libery nebo estonské dvojice Kaido Ole a Marko Maetamm. V rámci sledování konkrétních otázek lze téma chápat z různých úhlů: tak část pod tlakem moci je soustředěna na revizi minulosti a současnosti, ačkoliv by tam stejně dobře mohla být agenda ženského zobrazení prostituce. Moc jako samostatný hybatel je zkrátka obecnější a je nejspíše přítomná v mnoha dalších projevech, o nichž autorka píše.

Váchova předvedla důkladnou analýzu toho, co nazývá sociální tematikou v českém konceptuálním a akčním umění. Literatura k tématu je velmi bohatá, a to zejména česká, příkladů uvádí autorka velké množství a někdy více, někdy méně přesvědčivě ukazuje způsob uvažování umělců o daném tématu. Přes výtky jisté „nabobtnalosti“ práce – jisté ediční „sevření“ a „pročištění“ by jí rozhodně prospělo - se domnívám, že práce rozhodně splňuje podmínky doktorské práce a proto ji doporučuji k obhajobě.

V Praze 27.5.2015

Prof. Vojtěch Lahoda